

Samspel mellan förskollärare och ett- till tvååriga flerspråkiga barn i Norden: en litteraturöversikt

Mina handledare:
Ole Henrik Hansen
Sara Hvit Lindstrand

Soodabeh Einhärjar

Doktorand i pedagogik, Högskolan för Lärande och Kommunikation

Jönköpings University och Värnamo Kommun

soodabeh.einharjar@ju.se

Sara Hvit Lindstrand

Assistant Professor of Education (Pre-School Education)
Högskolan för Lärande och Kommunikation

Syftet med denna litteraturstudie är att kartlägga forskningsläget inom förskolepedagogik gällande samspelet mellan förskollärare och de yngsta (ett-tvååriga) flerspråkiga barnen i förskolan i de nordiska länderna.

1. Vilka **kunskapsluckor** finns i litteraturen om samspelet mellan förskollärare och de yngsta flerspråkiga barnen?
1. I vilka **situationer** har förskollärares samspel med dessa barn studerats?
2. På vilka sätt har **förskollärares förmåga** att skapa relationer undersökts?

Bakgrund och teoretiska utgångspunkter:

Flerspråkiga barn (i Sverige)

- Tidigare forskning om språkutveckling i förskolemiljö
- Samband mellan språkutveckling, verbal och icke-verbal kommunikation samt samspel

Nordiskt perspektiv på förskolepedagogik

- Det nordiska konceptet för *early childhood pedagogy*
- Betoning på lek, omsorg, delaktighet och barns perspektiv
- Förskollärares utbildning är relativt lik i de nordiska länderna, vilket skapar gemensamma pedagogiska förutsättningar

- Samspel i ett neo-vygotskijanskt perspektiv
- Samordnade dimensioner av kultur och interaktion
- Delad uppmärksamhet och empatisk *joint attention*
- Emotionell spegling som grund för förståelse och relationer
- Förskollärares relationella kompetens som en central faktor i samspelet-

Metod

Scoping Review

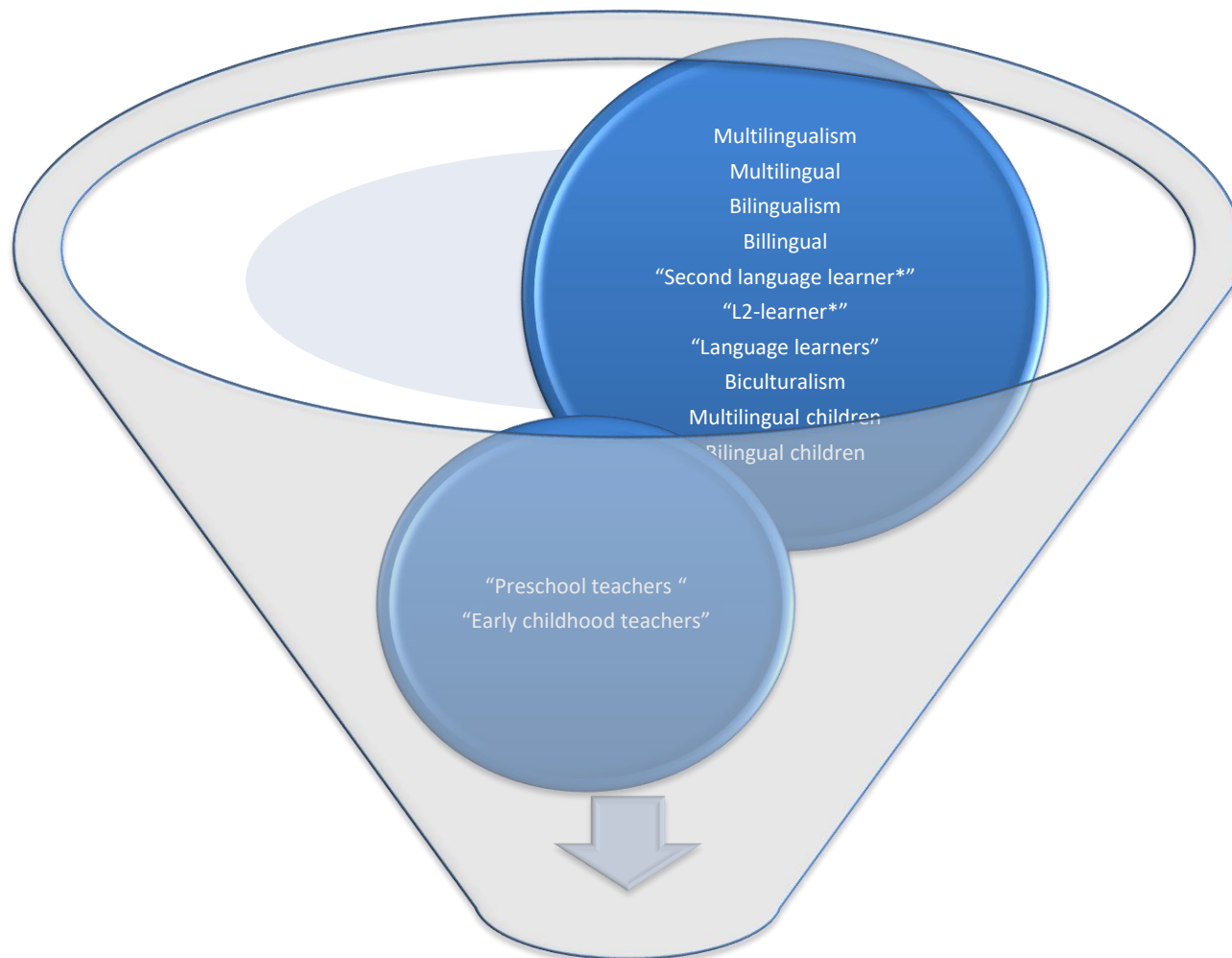
- En systematisk litteraturöversikt som syftar till att kartlägga forskningsfältet
- Ger överblick över ett brett område och identifierar kunskapsluckor

PCC-ramverk för studien

Population (P): Förskollärare

Concept (C): Samspelet med de yngsta flerspråkiga barnen

Context (C): Förskolepedagogik / tidig barndomsutbildning i Norden

ERIC n=663

APA PsycINFO n =45

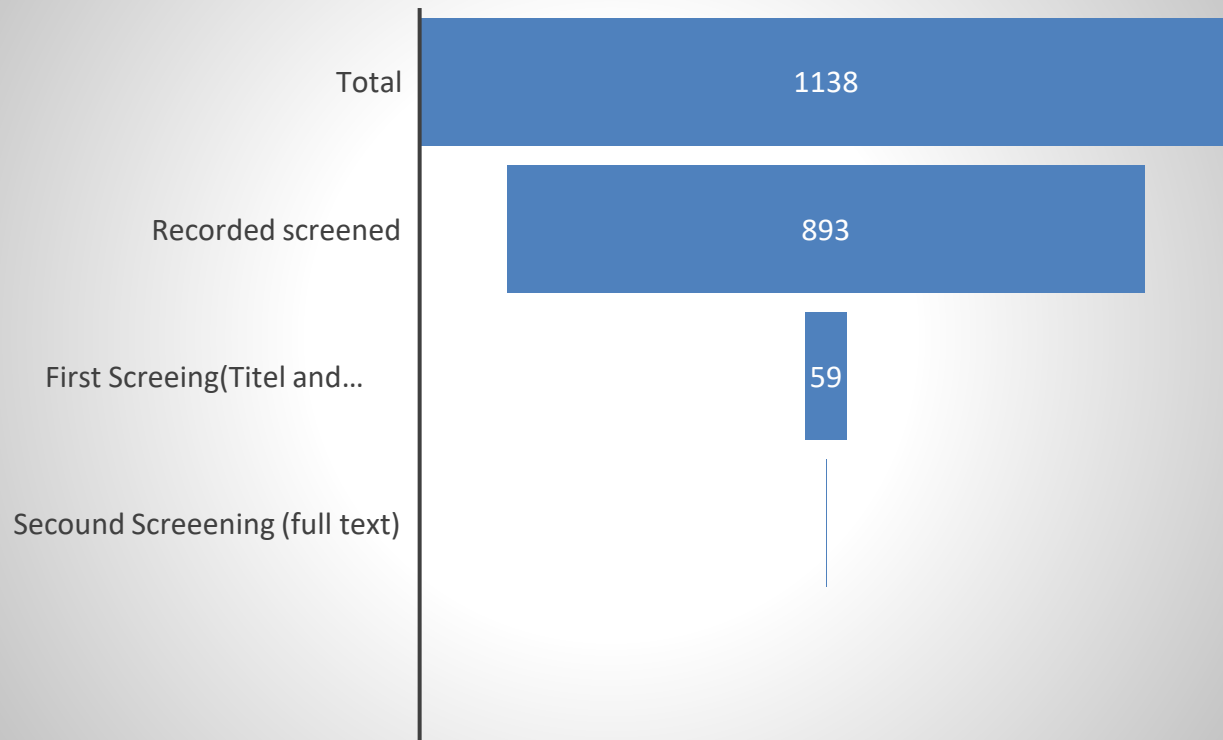
Scopus n=236

Web of Science n= 118

NB- ECEC n=76

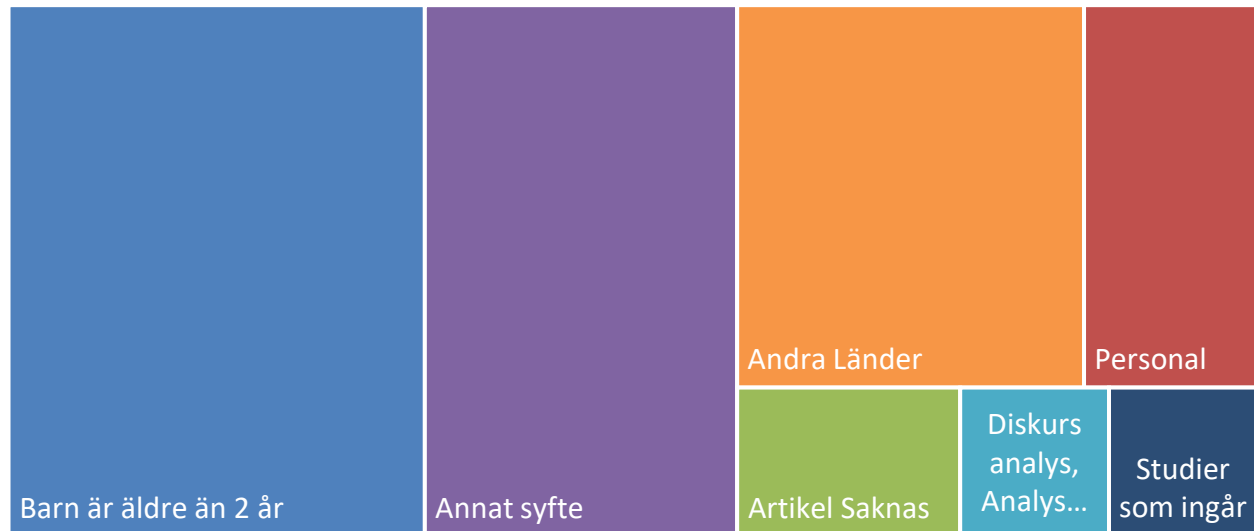
Total 1138

Review Data

Full text Screening (59 studier)

- Barn är äldre än 2 år
- Artikel Saknas
- Diskurs analys, Analys av analyser
- Studier som ingår
- Personal
- Annat syfte
- Andra Länder

Primärt ingår två studier i denna Scoping Review:

- Båda behandlar **flerspråkiga barns språkutveckling**.
- Den ena betonar **interaktioner mellan förskollärare och barn** samt **interpersonella relationer**.
- Den andra fokuserar på **kroppsliga interaktioner**.
- **Båda är svenska studier.**

Studie 1 (2020)

Syfte:

Att utveckla didaktiska strategier och kunskap som stödjer flerspråkiga barns tidiga läs- och skrivutveckling i svenska förskolor.

Metod:

Deltagande aktionsforskning med en pragmatisk och lärandeinriktad utgångspunkt.

Femton förskollärare använde videoinspelningar som underlag för kritiska och didaktiska analyser.

Kvalitativa data analyserades utifrån lärarnas skriftliga reflektioner och analysverktyget *Social Language Environment-Domain (SLE-D)*.

Resultat:

Framväxt av didaktiska strategier som:

- utgår från flerspråkiga barns intressen,
- stärker deras delaktighet,,
- utmanar deras läs- och skrivprocesser.

Fortsatt forskning bör fokusera på att förbättra villkoren för flerspråkiga barn i förskolan och utveckla hållbar kunskap genom aktionsforskning och videometodik.

Studie 2 (2022)

Syfte:

- Att undersöka beröringens (touch) roll i en flerspråkig förskolemiljö med tvååringar.
- Att bidra till utvecklingen av *translanguaging*-pedagogik (språkväxling) inom tidig barndomsutbildning.

Metod:

- Kvalitativ studie genomförd i en flerspråkig förskola.
- Observationer av barns interaktioner med fokus på kroppsliga och sinnliga uttryck (beröring).

Resultat:

- Beröring har två centrala funktioner:
 - Skapar en gemensam erfarenhetsgrund där språk kan läras.
 - Gör det möjligt för barn att sinnligen utforska och lära av kulturell och språklig mångfald.
- Studien lyfter fram beröring som en viktig del av *translanguaging*-pedagogik för att främja jämlika och mångfaldsinriktade lärandemiljöer.

Key Findings

- Forskning om flerspråkighet i förskolan är omfattande globalt (>800 studier) och visar att området är väletablerat.
- Fokus ligger ofta på förskollärare eller personal, flerspråkighet/multikulturalism, språkutveckling och pedagogiska strategier

•Kunskapslucka: ingen studie fokuserar specifikt på samspelet mellan **de yngsta flerspråkiga barnen (1–2 år)** och **förskollärare som utbildad professionell grupp**.

•I Norden behandlas förskollärare ofta som homogen personal; deras utbildning och professionella kompetens särskiljs sällan i forskning.

•Förskollärares interaktion med de yngsta flerspråkiga barnen är kritisk för trygghet och relationer, särskilt i nya kulturella miljöer.

•Behov: studier som undersöker hur interaktion och relationer formas mellan förskollärare och de yngsta flerspråkiga barnen i praktiken.

Tack!